

Studium Vilnense A
vol. 12

Proceedings of the XVIIIth International Conference on
THE SCIENCE AND QUALITY OF LIFE
and Symposium
VILNIUS REGION: PAST, PRESENT, FUTURE
JUNE 28 - JULY 1, 2014, VILNIUS, LITHUANIA

and related reports

edited by professor Romuald Brazis

Vilnius 2015

The peer-reviewed edition presents the proceedings of the XVIII International Conference on the Science and Quality of Life, and Symposium “Vilnius Region: Past, Present, Future”, Vilnius, June 28 - July 1, 2014, and related reports. Key words: philosophy, theology, natural sciences, engineering & technology, architecture, economics, law, politics, ecology, medicine, education, psychology, history, biography studies. A4 format, 206 pages incl. graphics, tables, photos, author index. Article languages: English, Polish.

Recenzuojamas leidinys su XVIII Tarptautinės konferencijos „Mokslas ir gyvenimo kokybė“ ir Simpoziumo “Vilniaus regionas: praeitis, dabartis, ateitis”, 2014 m. birželio 28 - liepos 1 dd., Vilniuje, darbai ir susijusiais straipsniais. Raktažodžiai: filosofija, teologija, gamtos mokslai, inžinerija ir technologija, architektūra, ekonomika, teisė, politika, gamtosauga, medicina, edukacija, psichologija, istorija, biografijų studijos. A4 formatas, 206 pusl., t. sk. grafikai, lentelės, nuotraukos, autorių rodyklė. Straipsnių kalbos: anglų, lenkų.

Wydanie recenzowane zawiera prace XVIII Międzynarodowej Konferencji „Nauka a jakość życia” oraz Sympozjum “Wileńszczyzna wczoraj, dziś, jutro”, Wilno, 28 czerwca - 1 lipca 2014 roku i artykuły powiązane. Hasła kluczowe: filozofia, teologia, nauki przyrodnicze, inżynieria i technologia, architektura, ekonomia, prawo, polityka, ekologia, medycyna, edukacja, psychologia, historia, biografistyka. Format A4, 206 stron w tym wykresy, tabele, foto, skorowidz autorów. Języki artykułów: angielski, polski.

The Conference hosts:

Non-profit institution

UNIVERSITAS STUDIORUM POLONA VILNENSIS

and the Association of Polish Scientists of Lithuania

in collaboration with the Polish University Abroad (London), and the Academic Initiative „East” of the Warsaw School of Economics (Warszawa), and the Universidad Nacional Autonoma de México, Facultad de Estudios Superiores, C.P. 54714 Cuautitlan Izcalli (México)

Conference programme committee

Prof. Romuald BRAZIS (Vilnius)
Dr. Hilda COLÍN GARCÍA (Mexico)
Prof. Tomasz DOŁĘGOWSKI (Warszawa)
Prof. Boguslavas GRUŽEVSKIS (Vilnius)
Dr. Michael HEATHER (Newcastle upon Tyne)
Dr. Galina KAVALIAUSKIENĖ (Vilnius)
Prof. Zbigniew KRUSZEWSKI (Płock)
Prof. Janina MARCIAK-KOZŁOWSKA (Warszawa)
Dr hab. Henryka ILGIEWICZ (Vilnius)

Prof. Alina T. MIDRO (Białystok)
Dr. habil. Marina MICHALAK (Łódź)
Prof. Zbigniew OZIEWICZ (México)
Dr. Tadeusz SAKOWICZ (Kielce)
Ks. Prof. Jan ŚLEDZIANOWSKI (Radom)
Prof. dr hab. Halina TABORSKA (London)
Dr. Eugenijus G. VASILEVSKIS (Vilnius)
Prof. Zbigniew WALCZYK (Elbląg)
Prof. Bożena ZAWADZKA (Kielce)

Organising group

Romuald Brazis
Eugenijus G. Vasilevskis
Grażina Lapienienė
Monika Lapienytė
Simonas Noreikis
Wiesława Jancewicz

Technical edition

Grażina Lapienienė

Front cover: *Post stamps of the Struggling Solidarity*; Back cover: *A letter of the imprisoned Struggling Solidarity member to his son written in October 1982 (by courtesy of Prof. Zbigniew Oziewicz)*

Viešoji įstaiga * Instytucja Wyższej Užyteczności Publicznej * Non-profit institution

© UNIVERSITAS STUDIORUM POLONA VILNENSIS, 2015

Aguonų g. 22, Vilnius LT-03212, Lietuva (Lithuania)

adm@uspv.lt www.uspv.lt

Printing-house / Spausdino:

UAB „BMK Leidykla”

J. Jasinskio g. 16, Vilnius LT-03163

Lietuva (Lithuania), www.bmkleidykla.lt

ISSN 1648-7907

Studium Vilnense A (ISSN 1648-7907), vol. 12, 2015

CONTENTS

- 3 – 6 P. Iwański, *O IMIONACH NAUKI, ALBO O ROZUMIENIU NAUKI WG O. M.A. KRĄPCA / ON THE NAMES OF SCIENCE, OR REV. M.A. KRĄPIEC'S UNDERSTANDING OF SCIENCE*
- 7 – 14 S. J. Adamczyk, *MISJE KOŚCIOŁA RZYMSKO-KATOLICKIEGO NA RUSI KIJOWSKIEJ / MISSIONS OF THE ROMAN CATHOLIC CHURCH IN KIEVAN RUS'*
- 15 – 18 S. Radziszewski, *BIEDNE SERCE, KTÓRE SIĘ ŚMIEJESZ, ZAMIAST PŁAKAĆ! W ANTROPOLOGICZNYCH LABIRYNTACH MIGUELA DE UNAMUNO / THE POOR HEART THAT MADE YOU LAUGH INSTEAD OF CRY! IN ANTHROPOLOGICAL MIGUEL DE UNAMUNO MAZES*
- 19 – 24 E. G. Vasilevskis, *ZACHODNIOEUROPEJSKI I POLSKI SPÓR O PRZYCZYNOWOŚCI I CELOWOŚCI W FILOZOFII MEDYCZYNY XIX-XX WIEKU: HENRYK NUSBAUM, LUDWIK ZEMBRZUSKI I WŁADYSŁAW SZUMOWSKI / WEST-EUROPEAN AND POLISH DISPUTE ON THE CAUSALITY AND PURPOSE IN THE PHILOSOPHY OF MEDICINE IN XIX-XX CENTURY: HENRYK NUSBAUM, LUDWIK ZEMBRZUSKI AND WŁADYSŁAW SZUMOWSKI*
- 25 – 27 M.E. Kempa, *WYBRANE SYLWETKI NAJWYBITNIEJSZYCH PROFESORÓW UNIwersYTETU JAGIELLOŃSKIEGO W LATACH 1364-2014 / SELECTED THE MOST OUTSTANDING PROFESSORS OF THE JAGIELLONIAN UNIVERSITY IN THE YEARS 1364-2014*
- 28 – 31 P. Semków, *PLK DR FLORIAN FELIKS ŚWIEŻYŃSKI (1870-1938) / COLONEL DR. FLORIAN FELIX ŚWIEŻYŃSKI (1870-1938)*
- 32 – 36 J.T. Marcinkowski, A. Klimberg, J. Żbikowski, *POLSKIE TOWARZYSTWO HIGIENICZNE - DZIAŁALNOŚĆ W OBSZARZE ZDROWIA PUBLICZNEGO W LATACH 1898-2014 / POLISH SOCIETY OF HYGIENE - ACTIVITIES IN THE AREA OF PUBLIC HEALTH BETWEEN 1898-2014*
- 37 – 41 H. Ilgiewicz, *TOWARZYSTWO OPIEKI NAD DZIEĆMI W WILNIE W LATACH 1901-1914 / CHILDREN CARE SOCIETY IN VILNIUS IN 1901-1914*
- 42 – 44 J. Marciak-Kozłowska, *W 70. ROCZNICĘ ZWYCIĘSKIEJ BITWY POD MONTE CASSINO. REFLEKSJE NIE-HISTORYKA / ON THE 70TH ANNIVERSARY OF THE VICTORIOUS BATTLE AT MONTE CASSINO: THE NON-HISTORIAN'S REFLECTIONS*
- 45 – 51 R. Brazis, *WITOLD GIRIAT: WYGNANIEC ZNAD RZEKI DZISNY, PREKURSOR SPINTRONIKI / WITOLD GIRIAT: EXILE FROM THE RIVER DZISNA, PRECURSOR OF SPINTRONICS*
- 52 – 57 D. Kamilewicz-Rucińska, *INSTYTUT NAUCZYCIELSKI – MIEJSCE ODRODZENIA POLSKIEJ INTELIGENCJI NA LITWIE / THE INSTITUTE OF TEACHERS – A PLACE OF REBIRTH OF THE POLISH INTELLIGENTSIA IN LITHUANIA*
- 58 – 61 G. Kavaliauskienė, *SOCIAL NETWORKING SYSTEMS IN TEACHING / LEARNING ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES*
- 62 – 67 K. Kowalewska, *MULTIMODALITY OF REGULATORY SIGNS IN SELECTED CAPITAL CITIES: AN ECO-LINGUISTIC APPROACH*
- 68 – 71 M. Marczevska, *LUDOWE UZDRAWIANIE JAKO ZDARZENIE KOMUNIKACYJNE / FOLK MAGICAL HEALING AS THE COMMUNICATION EVENT*
- 72 – 75 A. Gałczyńska, *WARTOŚCI PRZEKAZYWANE W TEKSTACH KIEROWANYCH DO DZIECI – DOBRE WYCHOWANIE, POSŁUSZYSTWO, PORZĄDEK / THE VALUES TRANSFERRED IN THE MESSAGES ADDRESSED TO CHILDREN: PROPRIETY, OBEEDIENCE, ORDER*
- 76 – 80 M. Januszewska-Warych, *DYLEMATY PEDAGOGIKI I SYSTEMU OŚWIATY WIAŻĄCE SIĘ Z DOKTRYNĄ GENDER / PEDAGOGY'S AND EDUCATIONAL SYSTEM'S DILEMMAS RELATED TO GENDER DOCTRINE*
- 81 – 85 A.T. Midro, *SEKSOM W KSZTAŁTOWANIU RÓŻNIC PŁCIOWYCH U CZŁOWIEKA / SEXOME IN FORMATION SEX DEPENDENT DIFFERENCES IN HUMAN BEINGS*
- 86 – 89 J. Wilczyński, *THE EFFECTIVENESS OF THERAPY BY SENSORY INTEGRATION IN CHILDREN WITH FETAL ALCOHOL SYNDROME ON THE EXAMPLE OF FINE MOTOR*
- 90 – 91 O. Szmidt, E. Szmidt-Sabat, D. Sabat, *MUZYKOTERAPIA W PROCESIE LECZENIA CHORYCH NA DEPRESJĘ / MUSIC THERAPY IN THE PROCESS OF DEPRESSION TREATMENT*
- 92 – 95 A. Gretkowski, *PSYCHOONKOLOGIA NA DZIŚ I JUTRO / PSYCHOONCOLOGY: FOR TODAY AND TOMORROW*
- 96 – 100 A. Dzienniak, I. Kołodziej, D. Sabat, *ANALIZA PRZYCZYŃ ZGONU KRÓLA STEFANA BATOREGO NA PODSTAWIE DAWNYCH I OBECNYCH OPRACOWAŃ / ANALYSIS OF THE CAUSES OF STEFAN BATORY'S DEATH ON THE BASIS OF PAST AND PRESENT STUDIES*
- 101 – 104 J. Detka, *WIKTORA WOROSZYLSKIEGO „GRY ZE ŚMIERCIĄ” / WIKTOR WOROSZYLSKI'S “GAMES WITH DEATH”*
- 105 – 107 A. Klimberg, J.T. Marcinkowski, *AGRESJA ADWOKATÓW I RADCÓW PRAWNYCH WZGLĘDEM BIEGŁYCH SĄDOWYCH ZAGROŻENIEM DLA OBIEKTYWIZMU PROCESÓW SĄDOWYCH / AGGRESSION OF ATTORNEYS AND SOLICITORS TOWARDS LEGAL EXPERTS AS A THREAT TO OBJECTIVITY OF LAWSUITS*
- 108 – 111 M. Bartnik, *THE ROLE OF THE POLICE IN POLISH EXECUTIVE CRIMINAL PROCEEDINGS*
- 112 – 117 W. Lis, *COMPETENCE OF THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF POLAND IN THE FIELD OF DEFENCE AND NATIONAL SECURITY*
- 118 – 122 T. Chrzastek, *PRASA W DRUGIEJ DEKADZIE XXI WIEKU. SZANSE I ZAGROŻENIA / NEWSPAPERS IN THE SECOND DECADE OF THE 21ST CENTURY: CHANCES AND THREATS*

Studium Vilnense A (ISSN 1648-7907), vol. 12, 2015

- 123 – 129 E. Nowak, WIELOWYMIAROWA ANALIZA ZRÓŻNICOWANIA STRUKTURY GOSPODARCZEJ POLSKI WEDŁUG WOJEWÓDZTWA / A MULTI-DIMENSIONAL ANALYSIS OF THE DIFFERENTIATION OF POLAND'S ECONOMIC STRUCTURE BY VOIVODESHIP
- 130 – 135 J. Śledzianowski, BEZROBOCIE I EMIGRACJA ZAROBKOWA W POLSKICH RODZINACH / UNEMPLOYMENT AND EMPLOYMENT-BASED EMIGRATION IN POLISH FAMILIES
- 136 – 139 D. Steć, RODZINA – PODSTAWOWE ŚRODOWISKO ROZWOJU CZŁOWIEKA – W NAUCZANIU BŁ. KS. MICHAŁA SOPOŃKI / THE FAMILY - AS THE BASIC MEDIUM OF HUMAN UPBRINGING - IN THE TEACHINGS OF BLESSED REV. MICHAEL SOPOŃKO
- 140 – 144 T. Kubryń, PRZYCZYNY NIEPOWODZEŃ SZKOLNYCH U DZIECI 10-13-LETNICH (NA PODSTAWIE BADAŃ PRZEPROWADZONYCH W SZKOLE PODSTAWOWEJ IM. M. KOPERNIKA W TOLKMICKU) / CAUSES OF SCHOOL FAILURES AMONG CHILDREN AT THE AGE OF 10-13 (BASED ON THE RESEARCH CONDUCTED IN PRIMARY SCHOOL IN TOLKMICKO)
- 145 – 149 T. Kruszeński, M. Berliński, ZAŁOŻENIA POLITYKI SENIORALNEJ W POLSCE – PROBLEMY I WYZWANIA / ASSUMPTIONS ON THE SENIOR POLICY IN POLAND – PROBLEMS AND CHALLENGES
- 150 – 155 W.J. Kroczyk, SUPERCENTENARIANS OF POLAND AND LITHUANIA: LONGEVITY ASPECTS AND FACTORS IN EUROPE
- 156 – 159 A. Stawecka, PLASTYKA W AKTYWIZACJI SENIORÓW / PLASTIC ARTS IN THE ACTIVATION OF SENIOR CITIZENS
- 160 – 163 P.K. Siayor, UZDROWISKA W BUSKU-ZDROJU I SOLCU-ZDROJU NA PONIDZIU SZANSĄ ROZWOJU TURYSTYKI ZDROWOTNEJ W POLSCE / HEALTH RESORTS IN BUSKO-ZDRÓJ AND SOLEC-ZDRÓJ AS AN INSTRUMENT FOR HEALTH TOURISM DEVELOPMENT IN POLAND
- 164 – 167 P.K. Siayor, PROGRAM REWITALIZACJI I JEGO REALIZACJA NA PRZYKŁADZIE MIASTA UZDROWISKOWEGO BUSKO-ZDRÓJ / THE REVITALISATION PROGRAMME AND ITS IMPLEMENTATION IN THE HEALTH RESORT TOWNSHIP OF BUSKO-ZDRÓJ
- 168 – 171 D. Wierzbowska, M. Agier, M. Heitzman, J. Kędział, M. Puchalski, A. Komisarczyk, THE SENSORY COMFORT PROPERTIES OF THE BEDLINEN
- 172 – 175 I. Andrzejczak, B. Gładkiewicz, W. Stańdo, K. Wojtasik, M. Michalak, WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWE WYROBÓW DEKORACYJNYCH ZAWIERAJĄCYCH WŁÓKNA RAMIA / THE UTILITY PROPERTIES OF DECORATIVE MATERIALS WITH RAMIE FIBRES
- 176 – 178 J. Pruszyńska, B. Paperski, P. Piątek, M. Puchalski, M. Koszewska, PHYSIOLOGICAL COMFORT PROPERTIES OF THE BED LINEN
- 179 – 180 K. Wojtasik, M. Michalak, WŁAŚCIWOŚCI BARIEROWE MATERIAŁÓW ZASŁONOWYCH / THE BARRIER PROPERTIES OF CURTAIN MATERIALS
- 182 – 185 A. Zawadzka, ARCHITEKTURA A POCZUCIE BEZPIECZEŃSTWA CZŁOWIEKA / ARCHITECTURE AND THE HUMAN SENSE OF SAFETY
- 186 – 188 R. Przewłocka-Sionek, ZABUDOWA WILNA Z PRZEŁOMU XIX/XX WIEKU / BUILDING ARCHITECTURE OF VILNIUS FROM THE TURN OF THE 20TH CENTURY
- 189 – 191 R. Przewłocka-Sionek, KUTNO WCZORAJ I DZIŚ: ŚLADY WIELOKULTUROWOŚCI / PAST AND PRESENT KUTNO: THE SIGNS OF MULTICULTURALISM
- 192 – 194 K. Woźniak, ELEWACJE WSPÓŁCZESNYCH POLSKICH CERKWI NURTU HISTORYZUJĄCEGO / THE ELEVATIONS OF THE CONTEMPORARY POLISH ORTHODOX CHURCHES IN THE HISTORIC APPROACH
- 195 – 197 K. Woźniak, WSPÓŁCZESNE CERKWIE W POLSCE O ARCHITEKTURZE OPARTEJ NA WZORCACH INNYCH NIŻ BIZANTYNSKO-RUSKIE / THE CONTEMPORARY ORTHODOX CHURCHES IN POLAND OF ARCHITECTURE NON-BASED ON BYZANTINE-RUTHENIAN CANONS
- 198 – 203 A. Rembalski, TURYSTYKA PIELGRZYMKOWA I RELIGIJNA NA PRZYKŁADZIE SANKTUARIUM NA ŚWIĘTYM KRZYŻU W DIECEZJI SANDOMIERSKIEJ / PILGRIMAGE AND RELIGIOUS TOURISM – THE EXAMPLE OF SANCTUARY AT ŚWIĘTY KRZYŻ IN THE DIOCESE OF SANDOMIERZ
- 204 – 205 CONTENTS and AUTHOR INDEX
- 206 ADDENDUM

AUTHOR INDEX

Adamczyk, Stanisław J. 7	Januszevska-Warych, Maria 76	Marciak-Kozłowska, Janina 42	Semków, Piotr 28
Agier, Michał 168	Kamilewicz-Rucińska, Danuta 52	Marcinkowski, Jerzy T. 32, 105	Siayor, Paul Kwaku 160, 164
Andrzejczak, Iwona 172	Kavaliauskienė, Galina 58	Marczewska, Marzena 68	Stańdo, Weronika 172
Bartnik, Monika 108	Kempa, Maria Elżbieta 25	Michalak, Marina 172, 179	Stawecka, Anna 156
Berliński, Marcin 145	Kędział, Justyna 168	Midro, Alina T. 81	Steć, Dominika 136
Brazis, Romuald 45	Klimberg, Aneta 32, 105	Nowak, Ewa 123	Szmidt, Olga 90
Chrzęstek, Tomasz 118	Kołodziej, Izabela 96	Paperski, Bartłomiej 176	Szmidt-Sabat, Ewa 90
Detka, Janusz 101	Komisarczyk, Agnieszka 168	Piątek, Paulina 176	Śledzianowski, Jan 130
Dzienniak, Anna 96	Koszewska, Małgorzata 176	Pruszyńska, Justyna 176	Vasilevskis, Eugenijus G. 19
Gałczyńska, Alicja 72	Kowalewska, Kinga 62	Przewłocka-Sionek, Renata 186, 189	Wierzbowska, Dagmara 168
Gładkiewicz, Bartłomiej 172	Kroczyk, Waclaw Jan 150	Puchalski, Michał 168, 176	Wilczyński, Jacek 86
Gretkowski, Andrzej 92	Kruszeński, Tomasz 145	Radziszewski, Stefan 15	Wojtasik, Krystian 172, 179
Heitzman, Małgorzata 168	Kubryń, Teresa 140	Rembalski, Andrzej 198	Woźniak, Krzysztof 192, 195
Ilgiewicz, Henryka 37	Lis, Wojciech 112	Sabat, Daniel 90, 96	Zawadzka, Agnieszka 182
Iwański, Piotr 3			Zbikowski, Jakub 32

Addendum

The programme and abstracts of the XVIII International Conference on the Science and Quality of Life and at the Symposium „Vilnius region: past, present, future” appeared in printed form in *Studium Vilnense A vol.12, precursor*, 2014.

Some articles presented at this joint event were published in the Annuals of the Association of Polish Scientists of Lithuania,

Rocznik Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy, Rok 2014, tom 13/14, Wilno, 2014 (ISSN 1822-3915):

Irena Fedorowicz, About Władysław Syrokomla in his unknown letters, pp. 232-248 (Polish text, English abstract);

Walentyna Krupowies, Mental map of the city based on memories of the citizens of Vilnius, pp. 249-259 (Polish text, English abstract);

Renata Runiewicz-Jasińska, „Soft security” in the Baltic Sea Region, pp. 278-298 (Polish text, English abstract).

The same issue of *Rocznik* presents more articles on the problems of Vilnius region concerning cultural heritage, ethnic minorities, ethnic stereotypes, minority education; it shows the legal acts in the light of international human rights standards. The *Rocznik* includes also (on pp. 302-303) a general information on the Conference and Symposium, and the commemorative photo at the Museum of Wł. Syrokomla. Full texts are accessible online: www.snpl.lt/rocznikT13-14.php

Addendum

Program i streszczenia XVIII Międzynarodowej Konferencji „Nauka a jakość życia” oraz Sympozjum „Wileńszczyzna wczoraj, dziś, jutro” ukazały się drukiem w *Studium Vilnense A vol.12, precursor*, 2014.

Niektóre referaty prezentowane podczas tego wspólnego wydarzenia zostały opublikowane w *Roczniku*,

Rocznik Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy, Rok 2014, tom 13/14, Wilno, 2014 (ISSN 1822-3915):

Irena Fedorowicz, O Władysławie Syrokomli w kontekście jego nieznanych listów, s. 232-248;

Walentyna Krupowies, Krajobraz mentalny miasta (Na podstawie wspomnień wilnian), s. 249-259;

Renata Runiewicz-Jasińska, „Miękkie bezpieczeństwo” w Regionie Morza Bałtyckiego, s. 278-298.

Ten sam *Rocznik* prezentuje więcej artykułów o problemach Wileńszczyzny dotyczących dziedzictwa kultury, mniejszości etnicznych, stereotypów etnicznych, oświaty mniejszości, ukazuje akta prawne w świetle międzynarodowych standardów ochrony praw człowieka. *Rocznik* zawiera też (na s. 302-303) ogólną informację o Konferencji i Sympozjum oraz foto pamiątkowe przy Muzeum Wł. Syrokomli. Pełne teksty są dostępne na stronie: www.snpl.lt/rocznikT13-14.php